

kiemelkedő dombon található, a Bódványos-ér és a Báj-Tardosi-csatorna között. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor frissen szántott és boronált volt, ami jó látási viszonyokat biztosított. 330×90 m-es területen szórványosan késő bronzkori és Árpád-kori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Hajdú Melinda, Horváth Antónia, Miskolci Melinda, Kalászi György, Gregóczki Gergő, Galkó József, Gyárfási József.

TÓTH KRISZTIÁN

243. Tamási határa (Tolna megye) B, Ró, Kő

A 2013 tavaszán végzett terepbejárások alkalmával a településen az alábbi lelőhelyeket érintettük.

Belső-rétföld (KÖH 84589): A szentmártoni alsó halastó Ny-i oldalán, az Építők útja legszélső házai közelében 2011-ben római lelőhelyet azonosítottam. Március 7-én, ettől É-ra jártam végig a Szentmártoni-patak Ny-i felét, a régi ozorai földútig. Az északabbra fekvő Szentmártoni-halastó Ny-i felén, az egykori Széchenyi Tsz telephelyétől K-re, a tó szélén néhány 10 m szélességben, a száraz szántásban szórványosan római kori kerámiát találtam.

Kálvária kápolna (KÖH 23768): A Rozália-, vagy más nevén Kálvária-kápolna közvetlen közelében középkori lelőhely ismert. A kápolna Ny-i oldala előtt induló Kápolna utca elején, az 1–4. sz. házak előtti alacsony partfalból néhány középkori kerámiát gyűjtöttem.

*Szent István park (KÖH 84593):*⁷⁷ A miklósvári üdülőtelepen létesített játszótér (Szent István park) a Páriba vezető kerékpárút és a Dám utca között fekszik. A játszótér körüli park földjében néhány jellegtelen bronzkori kerámiát gyűjtöttem.

Szentmártoni-dűlő 2. lelőhely (KÖH 84591): Március 7-én a szentmártoni É-i halastó Ny-i oldalán bejárása után (Belső-rétföld) a délebbi halastó K-i oldalán, a gáttól D-re szintén római cserepeket találtam kb. 150–200 m hosszán, amelyek a dombvonulatot kettévágó, ÉNy–DK irányú mellékvölgy két oldalán sűrűsödtek. A mellékvölgy fölé emelkedő domb DDNy-i részén szórványosan római téglatöredékeket találtam néhány 10 m átmérőjű foltban.

K. NÉMETH ANDRÁS

244. Tarcál határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, B

2013. október 4–14. között, előzetes régészeti dokumentáció keretében a Herman Ottó Múzeum a Szerencsi kistérség ivóvízellátását célzó beruházáshoz kapcsolódóan (KEOP-1.3.0/09-11-2011-0046 azonosító számú projekt) terepbejárást végzett. Afelszínikutatás Abatújszántó, Tállya, Szerencs, Taktabáj, Csobaj, Tarcál és Tokaj területét érintette. Legnagyobb részben késő bronzkori, kisebb mennyiségben neolitikus, római császárkori és középkori lelőhelyeket azonosítottunk. A település határában az alábbi lelőhelyeket dokumentáltuk.

Bálint-csere (KÖH 88529): A lelőhely a Bálint-csere nevezetű dűlő É-i részén, a Prüggyi-főcsatorna által körülvett, környezetéből markánsan kiemelkedő dombon helyezkedik el, az

éren átívelő hídtól 50 m-re. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejárásakor kukorica fedte, ami rossz látási viszonyokat biztosított. 240×130 m-es területen, a rossz látási viszonyok ellenére közepes intenzitással jelentkeztek őskori, de főleg késő bronzkori kerámiatöredékek.

Kis-homokos (KÖH 88539): A lelőhely Tarcaltól DK-re, a Kengyel-lapos nevű tó közvetlen közelében, annak ÉK-i szélén, egy a környezetéből markánsan kiemelkedő dombon található. A domb területe és a rajta romos állapotban lévő Szirmay-kastély a Tokaj-Hegyalja Tsz-hez tartozik. A domb legnagyobb részét épületek és lebetonozott területek fedik. Ny-i széle mezőgazdasági művelés alatt áll. Az itt található szántón intenzíven gyűjtöttünk késő bronzkori kerámiatöredékeket. Feltehetően a domb magasabb részei, 300×130 m-es terület a lelőhely részét képezheti.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Hajdú Melinda, Horváth Antónia, Miskolci Melinda, Kalászi György, Gregóczki Gergő, Galkó József, Gyárfási József.

TÓTH KRISZTIÁN

245. Tarnalelesz, Római katolikus templom (KÖH 85619)

(Heves megye) Á, Kk, Kú, Ú

A Dobó István Vármúzeumnak 2013. szeptember 16-án Balogh Ferenc jelentette, hogy a tarnaleleszi római katolikus templom felújításához kapcsolódó drénezés során, az árok ásásakor embercsontok és egy edény került elő. Bejelentése nyomán, a délután folyamán Tanyi Sándorral szálltunk ki a helyszínre. A római katolikus templom (és temetője) sem műemlékként, sem régészeti lelőhelyként nincs nyilvántartva.⁷⁸

A római katolikus templom a falu ÉNy-i részén, a dombtető peremén helyezkedik el. A hosszúka, háromszög alaprajzú templomkertet és temetőt DK felől az Ady Endre utca, É-ról a szomszédos telkek, Ny-ról vékony fás-bokros sáv határolja. A templom nyolcszög záródású szentélye Ny-ra tájtolt, É-i oldalán sekrestye. A markoló a templom körül, az épület falától 2–4 m-re, dréncső fektetés céljából, mintegy 80 cm mély árkot húzott. A templomot felállványozták és vakolatát körben mintegy 150 cm magasságig, a szentélynél a párkányig eltávolították.

A szemle során megállapítottuk, hogy a markoló az árok kiásásakor két fal alapozást, egy „csontos gödröt” és egy a templom jelenlegi bejáratához vezető, újkori, téglával szegélyezett gyalogutat vágott át. Az egyik keresztülvágott fal mellett, az árokkalban edény pereme mutatkozott. A jelenségek fényképes dokumentálása után – további sérülésétől tartva – az edényt kibontottuk. Az összeroppant edényből csecsemő maradványai és egy textilbe csomagolt bronzérem került elő. A „csontos gödrökből” nagy mennyiségű, rossz megtartású embercsont, köztük egy rézpatinás koponyatöredék került elő. A helyszíni szemle tapasztalatai alapján kértük a munkálatok felfüggesztését, és – a területileg illetékes Örökségvédelmi Hivatal tájékoztatása mellett – a következő napokban leletmentő ásatást végeztünk.

Az ásatás során (2013. szeptember 17–20.) rögzítettük az árokkal átvágott falalapozások melletti rétegvizonyokat. Fel tártuk a „csontos gödröt”. Tanyi Sándor elkészítette a templom alaprajzi felmérését. Dokumentáltuk a vakolat leverésének köszönhetően megfigyelhető falelválásokat.

77 A Közhiteles Nyilvántartásban a Tamási, Miklósvár lelőhely (KÖH 87615) alatt szerepel.

78 Voit Pál: Tarnalelesz. In: Dercsényi Dezső – Voit Pál szerk.: Heves megye műemlékei III. Magyarország műemlékei topográfiája 9. Budapest 1978, 604.